

2016

Protocol Internet en e-mail gebruik RBOB De Kempen.

ICT leernetwerk
RBOB De Kempen

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Gebruik internet en e-mail

1.1	Inleiding	pag.	3
1.2	Het ontwikkelde protocol heeft betrekking op	pag.	3
1.3	Uitgangspunten voor de ontwikkeling van dit protocol	pag.	3

Hoofdstuk 2: Algemeen

2.1	Belangrijke onderdelen zijn	pag.	4
2.2	Wat zijn de risico's?	pag.	4

Hoofdstuk 3: Afspraken

3.1	Algemene uitgangspunten	pag.	5
3.2	E-mailgebruik	pag.	5
3.3	Internetgebruik	pag.	5
3.4	Controle	pag.	6
3.5	Rechten van de betrokkenen	pag.	6
3.6	Slotbepaling	pag.	6

Hoofdstuk 4: Algemene uitgangspunten op schoolniveau

4.1	Wat doet de school om de risico's te beperken	pag.	9
4.2	Internet op school	pag.	9
4.3	Waarom internet	pag.	9

Hoofdstuk 5: Afspraken op schoolniveau

5.1	Afspraken met kinderen	pag.	10
5.2	Afspraken met de leerkrachten	pag.	10
5.3	E-mailgebruik door kinderen	pag.	11
5.4	Controle	pag.	11
5.5	Aanspreken op gedrag	pag.	11

Zie bijlage 1 Checklist	pag.	12
Zie bijlage 2 Internetprotocol bovenbouw	pag.	13

Hoofdstuk 1: Gebruik internet en e-mail

1.1.1 Inleiding

Het gebruik van e-mail en internet heeft binnen onze schoolorganisatie een grote vlucht genomen. Naast de vele voordelen manifesteren zich ook negatieve kanten van deze media. Het bevoegd gezag wil daarom het gebruik van e-mail en internet in goede banen leiden. Daarvoor zijn gedragscodes en gebruiksregels opgesteld, die ook door middel van controle worden gehandhaafd.

De volgende kaders zijn hierbij van toepassing:

- **Grondwet**
Zowel de Nederlandse Grondwet (artikel 13) als het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (artikel 8).
- **Strafrecht**
Wetboek van Strafrecht (artikel 138a; 139b; 139c; 350).
- **Arbeidsrecht**
Burgerlijk Wetboek (artikel 7:660[3W]), Arbeidsomstandighedenregeling (artikel 5.1 tot 5.3) en WMO (instemming (G)MR)
- **Wet bescherming persoonsgegevens**
Regelgeving m.b.t. verwerking persoonsgegevens, verantwoordelijke wijze van verzamelen en verwerken, gebruik, rechten en plichten.
- **Telecommunicatiewet**
- **Uitspraken van de registratiekamer/ college bescherming persoonsgegevens**
- **Jurisprudentie**

Voor de totstandkoming van deze afspraken is gebruik gemaakt van het Protocol Internet en e-mail gebruik Openbaar Basisonderwijs Nederweert (versie december 2008) en de publicatie 'Goed werken in netwerken' van het College Bescherming Persoonsgegevens; 2e druk, april 2002.

1.2 Het ontwikkelde protocol heeft betrekking op:

1. het gebruik van het netwerk door werknemers.
2. het gebruik van internet door werknemers.
3. het gebruik van e-mail door werknemers.
4. het gebruik van het netwerk door leerlingen
5. het gebruik van internet door leerlingen
6. het gebruik van e-mail door leerlingen

1.3 Uitgangspunten voor de ontwikkeling van dit protocol:

1. stel heldere regels op met de instemming van de medezeggenschapsraad (GMR).
2. publiceer de regels op een voor de werknemer toegankelijke wijze.
3. stel vast in hoeverre privé-gebruik van de faciliteiten is toegestaan.
4. houd rekening met de back-ups van het systeem.
5. garandeer de integriteit van de systeembeheerder.
6. bespreek geconstateerd gedrag zo spoedig mogelijk met betrokkene.
7. bied inzage in de gegevens.
8. evalueer de regels periodiek.

Hoofdstuk 2: Algemeen

Het Internet is een wereldwijd samenstel van tienduizenden computers en computernetwerken, zonder centrale controle of eigenaar. Het is een onbegrensde informatiebron en tevens een communicatiemedium.

2.1 Belangrijke onderdelen zijn:

- het World Wide Web (de webpagina's)
- E-mail (elektronisch berichtenverkeer)
- nieuwsgroepen (ingezonden brieven)
- chatrooms en babbelboxen

Op het internet gelden geen beperkingen over het soort informatie dat beschikbaar wordt gesteld.

De meeste internetgebruikers hebben positieve ervaringen met Internet, er zijn helaas negatieve uitzonderingen.

2.2 Wat zijn de risico's?

- niet alle plaatsen op het internet zijn geschikt voor kinderen. Ongewenst is niet alleen pornografie, maar ook teksten of foto's die betrekking hebben op bijvoorbeeld extreem geweld, racisme of extremisme.
- sommige sites hebben een onvolledige, misleidende of foutieve inhoud.
- als kinderen persoonlijke informatie doorgeven via chatten of e-mail, kan dit leiden tot schadelijke contacten.
- als je een berichtje stuurt naar een nieuwsgroep of een bedrijf kan het gevolg zijn dat je heel veel ongewenste reclame in je elektronische brievenbus krijgt. (Spam)
- het gebruik van creditcards om iets via het internet aan te kopen, kan vervelende consequenties hebben.
- door het min of meer anonieme karakter van het internet lokt het medium, met name bij e-mail en chatten, uit tot het gebruik van grof of kwetsend taalgebruik.
- het publiceren van materiaal op het internet, dat auteursrechtelijk beschermd is, kan beboet worden. Ook het illegaal downloaden van software, muziek, etc. is strafbaar.
- het is mogelijk via internet virussen binnen te krijgen. Met name de e-mail virussen vormen een groot risico.

Er is veel te doen rondom veilig gebruik van Internet door leerlingen en leerkrachten. Uit diverse publicaties blijkt dat er drie manieren zijn om te voorzien in een "veilig" computersysteem:

- filteren
- afschermen
- protocol voor internetgebruik

Een van de manieren is het filteren op kenwoorden bijvoorbeeld alle woorden die in relatie staan met seks, drugs, discriminatie en geweld. Echter, het filteren op kenwoorden kan niet alles afschermen.

Een tweede manier is het afschermen van gekende websites. Skool, onze ICT-partner, kan in deze dienst iets betekenen.

De derde manier is het schrijven van een protocol rondom het gebruik van Internet. Een protocol reikt verder dan filtering en afscherming omdat het verantwoordelijkheid legt bij leerkrachten, kinderen én ouders. In die zin sluit het aan bij de onderwijsvisie van scholen.

Hoofdstuk 3: Afspraken

Veilig internetten begint met het maken van goede afspraken met leerlingen en leraren. Deze worden vastgelegd in een protocol of overeenkomst.

Deze afspraken hebben betrekking op de wijze waarop in de organisatie wordt omgegaan met e-mail en internetgebruik én omvatten gedragsregels ten aanzien van verantwoord e-mail en internetgebruik en regels over de wijze waarop controle op e-mail en internetgebruik plaatsvindt.

De controle op persoonsgegevens over e-mail en internetgebruik vindt plaats met als doel:

- systeem- en netwerkbeveiliging
- capaciteitsbeheersing van het netwerk
- tegengaan van seksuele intimidatie
- tegengaan van 'verboden gebruik'
- voorkomen van negatieve publiciteit.

3.1 Algemene uitgangspunten

- a. de controle op e-mail en internetgebruik zal in overeenstemming met deze afspraak worden uitgevoerd.
- b. gestreefd wordt naar een goede balans tussen controle en verantwoord e-mail en internetgebruik en bescherming van de privacy van werknemers op de werkplek.
- c. toezicht, toepassing en controle van deze afspraken geschiedt onder verantwoordelijkheid van de locatiedirecteur.

3.2 E-mailgebruik

Werknemers mogen het e-mailsysteem gebruiken voor het ontvangen en versturen van persoonlijke e-mailberichten, mits dit niet storend is voor de dagelijkse werkzaamheden en het computernetwerk. Het versturen van privé e-mailberichten moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a. het is niet toegestaan om dreigende, beledigende, seksueel getinte dan wel discriminerende berichten te versturen.
- b. kettingbrieven te versturen
- c. het is niet toegestaan om personen, die niet direct aan de school verbonden zijn, gebruik te laten maken van het e-mail systeem.

3.3 Internetgebruik

- a. werknemers mogen het internetsysteem voor persoonlijke doeleinden gebruiken. mits dit niet storend is voor de dagelijkse werkzaamheden en het computernetwerk.
- b. het is niet toegestaan om:
 1. *bewust sites te bezoeken die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend materiaal bevatten.*
 2. *bewust sites te bezoeken die in strijd zijn met de wet of onethisch handelen.*
 3. *data software en / of applicaties te downloaden, voor privé gebruik.*
 4. *data te downloaden van illegale afkomst. Te denken valt aan MP3-bestanden of illegale software.*
 5. *personen, die niet direct aan de school verbonden zijn gebruik te laten maken van het internetsysteem.*

6. *privé-publicaties op de school-websserver te plaatsen.*
7. *materiaal op de schoolserver te plaatsen die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend, aanstootgevend van aard is, of in strijd is met de Nederlandse wet.*

3.4 Controle

- a. controle op e-mail en internetgebruik vindt slechts plaats in het kader van de eerder in dit hoofdstuk genoemde doelen. Deze doelen stellen beperkingen aan de omvang en wijze van de controle:
 - *voor het tegengaan van virussen en andere schadelijke programma's, in het kader van systeem- en netwerkbeveiliging, wordt het e-mail en internetgebruik op geautomatiseerde wijze gecontroleerd.*
 - *controle in het kader van het tegengaan van "verboden gebruik" vindt in beginsel geanonimiseerd en slechts steekproefsgewijs plaats.*
 - *controle in het kader van kosten- en capaciteitsbeheersing wordt beperkt tot verkeersgegevens (tijd, hoeveelheid, omvang, ed.)*
- b. controle vindt in beginsel plaats op het niveau van getotaliseerde gegevens die niet herleidbaar zijn tot individuele personen. Indien een werknemer of een groep werknemers ervan wordt verdacht de regels te overtreden, kan gedurende een vastgestelde (korte) periode gerichte controle plaatsvinden.
- c. controle beperkt zich in principe tot verkeersgegevens van het gebruik van e-mail en internet. Alleen bij zwaarwegende redenen vindt er controle op de inhoud plaats. Personeelsleden, van wie geconstateerd is dat zij zich niet aan deze regeling houden, worden zo spoedig mogelijk door de leidinggevende op hun gedrag aangesproken.

3.5 Rechten van de betrokkenen

- a. het bevoegd gezag informeert de personeelsleden en andere medewerkers voorafgaand aan de invoering van de afspraken over controle op gebruik van e-mail en internet, omtrent de inhoud van de regeling.
- b. het personeelslid of de medewerker kan zich tot het bevoegd gezag wenden met het verzoek om een volledig overzicht van zijn verwerkte persoonsgegevens. Het verzoek wordt binnen 4 weken beantwoord.
- c. het personeelslid of medewerker kan het bevoegd gezag verzoeken zijn persoonsgegevens te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen indien deze feitelijk onjuist zijn, voor het doel onvolledig of niet ter zake dienend, dan wel in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek wordt binnen 4 weken beantwoord.
- d. het personeelslid of de medewerker kan bij het bevoegd gezag verzet aantekenen tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens in verband met bijzondere persoonlijke omstandigheden. Het bevoegd gezag oordeelt binnen 4 weken na ontvangst van het verzet of dit gerechtvaardigd is. Indien het bevoegd gezag het verzet gerechtvaardigd acht, beëindigt zij terstond de verwerking.
- e. personeelsleden of andere medewerkers die problemen ervaren met betrekking tot de naleving van deze afspraken kunnen een beroep doen op de geldende klachtenregeling en zich wenden tot de contactpersonen c.q. vertrouwenspersonen.

3.6 Slotbepaling

- a. het bevoegd gezag kan deze afspraken met instemming van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad wijzigen. Deze wijzigingen worden schriftelijk vastgelegd en

voorafgaand aan de invoering aan de personeelsleden en overige medewerkers bekend gemaakt.

- b. deze afspraken worden tweejaarlijks geëvalueerd door het bevoegd gezag en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.
- c. deze afspraken zijn tot stand gekomen in overleg en met instemming van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Hoofdstuk 4: Algemene uitgangspunten op schoolniveau

4.1 Wat doet de school om de risico's te beperken

De school probeert risico's zoveel mogelijk uit te sluiten door middel van het gebruik van een zgn firewall en antivirusprogramma's. Er is voor gekozen om gebruik te maken van Skool (Paradigit) als intermediair tussen school en het internet. Deskundige medewerkers zijn dagelijks bezig systemen te updaten.

Internet ⇔ Skool ⇔ school
Internet ⇐ Skool ⇐ school

4.2 Internet op school

- 4.2.1 de kinderen van onze school kunnen gebruik maken van internet. De scholen van RBOB de Kempen bepalen afzonderlijk vanaf welke leer groep gebruik van internet gemaakt kan worden.
- 4.2.2 de scholen van RBOB de Kempen maken hiervoor gebruik van Kennisnet. Kennisnet heeft een eigen Nederlandstalige zoekmachine die kinderen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benadert kunnen worden. Kinderen kunnen echter ook andere zoekmachines gebruiken.
- 4.2.3 kinderen hebben de mogelijkheid om een eigen e-mail adres van de school te krijgen, waarmee met andere kinderen gecommuniceerd kan worden. De scholen van RBOB de Kempen bepalen afzonderlijk of ze hier gebruik van maken en vanaf welke leer groep over een eigen e-mail adres beschikt kan worden.

4.3 Waarom internet?

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software bij methodes die op school gebruikt worden verwijzen met regelmaat naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De software bij methodes kan in de toekomst door kinderen ook via Internet benaderd worden.

Hoofdstuk 5: Afspraken op schoolniveau

5.1 Afspraken met kinderen

- je mag alleen op Internet als je daarvoor toestemming krijgt van je juffrouw of meester
- spreek van tevoren met je juffrouw of meester af wat je op Internet wilt gaan doen.
- geef nooit persoonlijke informatie door op internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, zonder toestemming van je juffrouw of meester
- vertel je juffrouw of meester meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat dat niet hoort.
- houd je je aan de afspraken, dan is het niet jouw schuld dat je zulke informatie tegenkomt.
- leg nooit verdere contacten met iemand zonder toestemming van je juffrouw of meester
- verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van je juffrouw of meester
- beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort. Het is niet jouw schuld dat je zulke berichten krijgt.
- verstuur ook zelf dergelijke mailtjes niet.
- bij het gebruik van een zoekmachine gebruik je normale woorden (zoektermen). je zoekt geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks of geweld. Bij twijfel overleg je met je juffrouw of meester
- bestanden van Internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Op vragen om te "downloaden" is het antwoord altijd nee. Je mag dus geen bestanden downloaden. Als je twijfelt overleg je met je juffrouw of meester
- chatten is op school niet toegestaan. Dat mag alleen als je juffrouw of meester opdracht geeft om te chatten.
- Hyves, facebook en andere dergelijke programma's worden op school niet gebruikt.
- vraag altijd aan je juffrouw of meester of je je achternaam en je adres of telefoonnummer in een e-mail bericht mag zetten

5.2 Afspraken met de leerkrachten

Leerkrachten begeleiden leerlingen in het gebruik van internet, maar ook in de gedragsregels die gehanteerd moeten worden bij internetgebruik.

- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden.
- sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.
- er wordt aan de kinderen uitgelegd waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- de leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders.

- voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.

Zie bijlage 1 Checklist

Zie bijlage 2 Internetprotocol bovenbouw

5.3 E-mailgebruik door kinderen

- kinderen mogen het e-mailsysteem gebruiken voor het ontvangen en versturen van persoonlijke e-mailberichten, mits dit niet storend is voor de opgedragen taken en het computernetwerk.
- het versturen van privé e-mailberichten mag, maar het is absoluut niet toegestaan om dreigende, beledigende, seksueel getinte dan wel discriminerende berichten te versturen.

5.4 Controle

Controle op e-mail en internetgebruik door kinderen vindt slechts plaats in het kader van de in hoofdstuk 3 genoemde doelen. Deze doelen stellen beperkingen aan de omvang en wijze van de controle:

- voor het tegengaan van virussen en andere schadelijke programma's, in het kader van systeem- en netwerkbeveiliging, wordt het e-mail en internetgebruik op geautomatiseerde wijze gecontroleerd
- controle in het kader van capaciteitsbeheersing wordt beperkt tot verkeersgegevens (tijd, hoeveelheid, omvang, e.d.)
- controle in het kader van tegengaan van 'verboden gebruik' vindt in beginsel anoniem en slechts steekproefsgewijs plaats.

5.5 Aanspreken op gedrag

- bij constatering dat een leerling zich niet aan deze regels heeft gehouden, spreekt de verantwoordelijke leerkracht de leerling aan
- in samenspraak worden wel/geen vervolgsancties ondernomen
- het kind krijgt (softwarematig) zonedig gedurende een afgesproken periode geen toegang meer tot het internet- en e-mailgebruik
- de ouders worden in kennis gesteld.

Bijlage 1

Checklist

- Spreek regels af bij het internetten
Wat kan wel en wat niet? Wat voor verschil is er tussen thuis- en schoolinternet?
- Bouw vertrouwen op met de leerlingen
Als er problemen zijn moet een leerling naar je toe willen komen.
- Blijf in de buurt bij internettende leerlingen
Controleer of de schoolregels worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven
Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Betrek collega's en ouders erbij
Soms wordt 'het schoolinternet' beschouwd als de taak van de ict-coördinator.
- Laat ze liever niet op school chatten
Chatten kan thuis, niet op school-pc's. Bovendien kunt je als docent niet in de gaten houden met wie de kinderen chatten.
- Ga zelf ook eens chatten
Om van de leefwereld van leerlingen af te weten, is het wel eens aardig om zelf een kijkje in een chatbox te nemen.
- Leer van je leerlingen
Je leerlingen internetten veel en vaak. Laat hen elkaar en de school adviseren.
- Praat ook over de leuke dingen van Internet
Internet moet wel leuk blijven, dus vergeet niet om ook over de leuke dingen te praten.

Bijlage 2

Internetprotocol bovenbouw

- Ik zal nooit mijn naam, (e-mail)adressen of telefoonnummers doorgeven op internet zonder toestemming van mijn juf of meester.
- Bij gebruik van een zoekmachine gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, racisme, discriminatie, seks of geweld.
- Ik vertel het mijn juf/ meester als ik informatie zie of e-mailberichten krijg waardoor ik me niet prettig voel of die ik niet vertrouw i.v.m. mogelijke virussen.
- Ik weet dat alle sites die ik bezoek worden geregistreerd.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik op internet 'online' heb ontmoet en die ik verder niet ken, zonder toestemming van mijn juf/ meester of ouders.
- Ik verstuur geen e-mailtjes zonder overleg met mijn juf/ meester.
- Ik mag geen bestanden downloaden zonder overleg met mijn juf of meester.
- Ik print alleen met toestemming van mijn juf of meester.
- Ik verander geen instellingen of screensavers.
- Ik spreek met mijn juf/ meester af op welk tijdstip en hoe lang ik op internet mag en welke programma's ik mag gebruiken.
- Als ik toestemming krijg van mijn juf/ meester om te chatten mag dat alleen met een andere school of met een instantie die met school te maken heeft (educatieve doeleinden). Ik gebruik daarbij niet mijn eigen naam, adres en telefoonnummer, maar een schuilnaam.
- Hyves, facebook en andere dergelijke programma's worden op school niet gebruikt.
- Als ik dit protocol onderteken, maar ik houd me er niet aan, dan mag ik **vier weken** niet internetten op school.